

Gemeenteraadsverkiezingen 2026

Het OSOL (Overleg Senioren Organisaties Lelystad) is sinds 1987 het samenwerkingsverband van alle senioren/ouderen in Lelystad. Het OSOL zet zich actief in voor de belangen van senioren/ouderen. Het OSOL is mede op advies van het gemeentebestuur ingesteld. Het OSOL voert overleg met het gemeentebestuur, maatschappelijke organisaties, instellingen en bedrijven over onderwerpen die van invloed zijn op het welzijn en welbevinden van senioren/ouderen op het gebied van wonen, zorg, leefomgeving en eenzaamheid.

In 1967 kwamen de eerste bewoners naar Lelystad; de eerste decennia waren dat vooral jonge gezinnen die de uitdagingen van het wonen in een stad en omgeving in opbouw aandurfd. Inmiddels loopt het aantal senioren/ouderen in Lelystad weliswaar nog wat achter bij het gemiddelde in Nederland, maar daar komt de komende jaren snel verandering in. Zo vormen ouderen (65-plussers) de grootste aandachtsgroep in Lelystad en deze groep zal alleen maar groeien door dubbele vergrijzing. Dit betekent dat niet alleen de hoeveelheid 65-plussers maar ook het aandeel 80-plussers binnen die groep toeneemt. In absolute zin neemt het aantal 65-plussers in Lelystad toe van 15.600 in 2024 naar 22.600 in 2040. De sterkste groei zit in de groep 85-plussers; deze groeit van 1.100 in 2024 naar 3.100 in 2040. Het aandeel 65-plushuishoudens zal eveneens toenemen. In 2024 is dit 28% van de huishoudens, naar verwachting wordt dit 33% in 2040.

Wonen. Bouwen voor senioren maakt ruimte vrij voor doorstomers en starters!

Het OSOL deelt de mening van de gemeenteraad dat Lelystad moet doorgroeien naar een 100.000 plus gemeente, mogelijk naar 140.000 inwoners. Verbreding van het draagvlak voor het (gewenste) voorzieningenniveau is een speerpunt.

Het OSOL constateert dat er in Lelystad onvoldoende passende woningen zijn voor senioren/ouderen. Wij kennen allemaal verhalen van vitale en actieve senioren/ouderen die, nadat lang is gezocht naar een passende woning in onze stad, de stap zetten om naar een van onze buurgemeenten of het oude land te verhuizen. Uit het samen met Centrada en Stichting Seniorenbouw Flevoland uitgevoerde “Woonwensen onderzoek Senioren 2020” kwam al naar voren, dat er een enorm tekort aan passende woonruimte wordt ervaren. Grote eengezinswoningen en vrijstaande woningen blijven bewoond worden door senioren/ouderen die graag de stap willen zetten naar een “levensloopbestendige woning” die is voorbereid op ouder worden (trap- en drempelloos). Ook uit de recent uitgebrachte Woonzorganalyse komt naar voren, dat een grondgebonden woning met kleine tuin met stip op één staat bij de doelgroep. Een belangrijk deel van de respondenten heeft als “wens wonen in een hofje”, terwijl een ander deel de voorkeur geeft aan een appartement.

Aanbevelingen:

- Houd op nieuwe uitleglocaties rekening met het landelijk gemiddelde van 23% senioren.
- Neem als uitgangspunt dat 20% van de nieuw te bouwen woningen een seniorenwoning is, (trap- en drempelloos), gesitueerd op rollatorafstand van voorzieningen.
- Reserveer ruimte voor hofjes in de buurt van voorzieningen waar senioren samen kunnen wonen.
- Sta open voor initiatieven vanuit de doelgroep om te komen tot gezamenlijke woonprojecten.
- Stel een accountmanager aan die initiatiefnemers ondersteunt en door het woud aan regels en vergunningen helpt.

- Voeg in bestaande wijken seniorenwoningen toe b.v. bij herstructurering en upgradering van de wijk.
- Bevorder de doorstroming door het aanstellen van een verhuiscoach. Een verhuiscoach die senioren/ouderen helpt bij de overgang van een eengezinswoning naar een meer bij de levensfase passende woning zal huurders helpen over te stappen. Goede informatie over de verhouding van een hogere huur en lagere energielasten en een verhuiskostenregeling zal deze stap aantrekkelijker maken.

Leefomgeving.

Met alleen voldoende woningen voor senioren is de stad nog niet seniorproof. Ook de leefomgeving, de inrichting van de publieke ruimte moet senioren vriendelijk zijn. De senior moet zich veilig met rollator en rolstoel en scootmobiel buiten de woning kunnen bewegen. Voldoende brede, goed onderhouden stoepen en bankjes voor een rustmoment tussen de woningen en voorzieningen zoals de buurtwinkels en wijkgezondheidscentra.

Natuurlijk is het ook belangrijk dat het openbaar vervoer voor senioren bereikbaar is.

Aanbevelingen:

- Houd bij de (her)inrichting van wijken rekening met senioren. Denk aan het gebruik van rollators. Brede, goed onderhouden stoepen, voldoende bankjes, bushaltes op rollator-afstand.
- Bezuinig niet op de kwaliteit van de openbare ruimte door het groot onderhoud 5 jaar later te laten plaatsvinden.
- Neem de adviezen uit het rapport "Lelystad seniorproof, visie op een levensloopgeschikte wijk" als uitgangspunt bij zowel nieuwe uitleg als in de bestaande stad.
- Zorg voor een wijkvoorziening met winkels, gezondheidscentrum en "buurtkamer" o.i.d. voor onderlinge ontmoeting
- Zorg voor openbare toiletten in wijk- en buurtcentra en ook voor voldoende drinkpunten. Dit laatste met het oog op de klimaatverandering en de daardoor oplopende temperaturen.

Zorg.

Met de groei van het aantal senioren groeit ook de zorgbehoefte. Het landelijk beleid is erop gericht mensen zo lang mogelijk zelfstandig te laten wonen, een streven waar wij senioren van harte achter staan. Deze visie vraagt er echter wel om dat er :

- voldoende zorg geleverd moet kunnen worden,
- aandacht is voor ouderen 80 plus die alleen wonen,
- voldoende aan voorlichting bij de doelgroep gedaan moet worden om de voorzieningen en activiteiten onder de aandacht te brengen en het zorgaanbod voldoende bekend is.

In dat kader betreuren wij het dat de werkwijze van de zogenaamde huisbezoeken die door Welzijn werden gebracht, onder druk van de bezuinigingen is beëindigd. Uit evaluaties blijkt telkens dat senioren voorafgaand aan een bezoek geen vragen hebben, maar na afloop blij zijn met de verstrekte informatie: "ik wist niet dat er zoveel mogelijk was".

Als de zorgbehoefte van senioren toeneemt en niet meer thuis geboden kan worden, moeten er voldoende alternatieven beschikbaar zijn, extramuraal en intramuraal. De Woon-Zorgvisie geeft een goede indicatie van de behoefte aan zorgwoningen, aanleunwoningen en de benodigde plaatsen in zorgcentra. Ook het tekort aan huisartsen laat zich gelden en vraagt om initiatieven. Het faillissement van het Zuiderzeeziekenhuis (en het sluiten van Getijde) raakt de hele bevolking en ouderen in het bijzonder. Het is verheugend dat het St. Jansdal plannen heeft voor

nieuwbouw in Lelystad en men nu al voor veel ziekenhuiszorg in Lelystad terecht kan; echter voor veel senioren is het vervoer voor behandeling of bezoek van een naaste, ondanks alle initiatieven, een zorgpunt.

Er zal een steeds groter beroep op mantelzorgers moeten worden gedaan. Dat kunnen familieleden buren en kennissen zijn. Het is belangrijk dat mantelzorgers gezien worden, niet overbelast worden en waardering ervaren. Beloon mantelzorgers met b.v. een belastingkorting en maak de waardering tastbaar d.m.v. een mantelzorgcompliment

Aanbevelingen:

- Houd rekening met de oplopende behoefte aan zorgwoningen en beschikbare plaatsen in centrale voorzieningen.
- Zorg dat senioren/ouderen die verhuizen naar een bij hun levensfase passende woning of woonruimte indien ze dat willen kunnen switchen van huisarts.
- Maak het voor jonge huisartsen aantrekkelijk zich in Lelystad te vestigen. Denk aan het krijgen van een woning, praktijkruimte en opstartkosten.
- Zet in samenwerking met huisartsen en andere zorgverleners, in op maximalisatie van ziekenhuiszorg in Lelystad.
- Stimuleer dat het concept van Getijde behouden blijft via Coleriet en WZF.
- Neem de moeite van senioren met het vervoer naar Harderwijk serieus en zet in op maximalisatie van openbaar vervoer naar Harderwijk. Extra aandacht is hierbij gewenst voor mensen die afhankelijk zijn van een scootmobiel.
- Zorg dat ook 's nachts medicijnen kunnen worden verkregen. M.a.w. ijver voor een nachtapotheek.
- Zorg voor een goede aanbodgerichte voorlichting aan senioren over het voorzieningenaanbod op het gebied van ontspanning, hulp in huis en zorgverlening.
- Onderzoek hoe mantelzorgers kunnen worden ontlast, beloond en gewaardeerd.

Eenzaamheid.

Eenzaamheid is een gevaar dat vooral voor senioren dreigt. Corona heeft daar geen goed aan gedaan. Daarom zijn wij blij met initiatieven zoals de Week tegen Eenzaamheid met als doel organisaties en bedrijven bewust te maken van eenzaamheid, daar attent op te zijn en daar wat aan te doen. De inzet van stichting Welzijn om in iedere wijk een "buurtkamer" te hebben, steunen wij van harte. Instellingen en verenigingen die zich inzetten om eenzaamheid te doorbreken en te voorkomen verdienen ondersteuning in woord en financieel.

Dementie is volksziekte nummer één. Met de groei van het aantal ouderen neemt ook het aantal inwoners met dementie toe. Het is belangrijk dat er voldoende dementie-vriendelijke ontmoetingsplekken aanwezig zijn in Lelystad.

Een tweede aandachtsgroep zijn onze oudere inwoners met een migratieachtergrond. Het blijkt in de praktijk erg lastig voor deze inwoners om wat tot nu toe niet is gelukt, nu wel volop te integreren in het activiteiten aanbod. Zowel om eenzaamheid te voorkomen als voor gezond en vitaal ouder worden is speciale aandacht geboden voor deze groep inwoners.

Aanbevelingen:

- Zorg samen met stichting Welzijn voor een buurtkamer in elke wijk.
- Maak het voorkomen van eenzaamheid tot één van de speerpunten van beleid.
- Blijf instellingen en organisaties stimuleren om zich in te zetten tegen eenzaamheid, ook financieel.

- Draag er zorg voor dat er voldoende dementie-vriendelijk ontmoetingsplekken in Lelystad zijn. Dat kan in MFA's.
- Onderzoek hoe specifiek met een op ouderen met een migratieachtergrond gericht programma enerzijds eenzaamheid kan worden voorkomen en anderzijds de vitaliteit en gezondheid kan worden bevorderd.

Digitalisering van de samenleving, communicatie met ouderen.

Door digitalisering is veel mogelijk, ook als het gaat om zorgverlening aan senioren. De inzet van digitale mogelijkheden groeit en draagt ook bij aan het langer zelfstandig kunnen wonen. De wereld is binnen handbereik, contacten via face-timen maken het voor senioren mogelijk met familieleden die ver weg wonen contact te onderhouden. Veel positieve kanten.

Er is ook een andere kant. In Lelystad is ook een groep mensen, waaronder veel senioren, die niet cq. beperkt digitaal vaardig is. Bij het ouder worden neemt de digitale vaardigheid vaak af. Hoeveel inwoners tot deze groep gerekend moeten worden is niet helemaal duidelijk; schattingen lopen uiteen van 5% tot 15% van de volwassenen. Zij ervaren de samenleving steeds meer als een gesloten bolwerk. Niet bedoeld maar toch, nog afgezien van de gevaren van digitale fraude en de opkomst van AI. Banken stimuleren ons tot internetbankieren, organisaties en instellingen verwijzen naar hun website voor nadere informatie, afspraken moeten via internet worden gemaakt, hoe doe je dat allemaal zonder mobiele telefoon en internet? Het past de gemeente als dienstverlener naar haar inwoners rekening te houden met alle inwoners. Dat vraagt om duale vorm van dienstverlening en communicatie.

Aanbevelingen:

- De gemeente behoudt naast vormen van digitale dienstverlening, dienstverlening via de balie.
- De gemeente richt een loket in waar senioren/ouderen met hun vragen terecht kunnen.
- De gemeente draag er direct of indirect zorg voor, dat ook onze niet-digitale medebewoners met informatie worden bereikt, b.v. via de Flevopost.
- De gemeente behartigt de belangen van haar niet-digitaal vaardige inwoners richting instellingen en dienstverleners, die over willen gaan naar uitsluitend digitale dienstverlening. Denk aan banken, NS, ziekenhuis (afspraken) etc.

Gezond en vitaal ouder worden.

Ouderen willen graag zelfstandig blijven wonen dit sluit aan bij het overheidsbeleid. Om dit beleid te ondersteunen en succesvol te maken is het belangrijk dat senioren/ouderen vitaal blijven en gezond zijn. Denk b.v. aan gezond eten, voldoende bewegen en valpreventie. Overigens geldt dit niet alleen voor ouderen, voorlichting over en stimuleren van moet al op jonge leeftijd gebeuren. Pas starten met fitness of een wandelgroep als de WAO-leeftijd is bereikt betekent starten met een forse achterstand die je ook niet meer inhaalt. Ook de mentale gezondheid vraagt om onderhoud.

Aanbevelingen:

- Stimuleer via voorlichting bewegen voor jongeren, middengroepen en ouderen.
- Stimuleer sportverenigingen een afdeling seniorsport op te zetten.
- Stimuleer wandelgroepen door b.v. na het lopen een drankje in een MFA te kunnen nuttigen.
- Informeer senioren/ouderen via een info pakket bij het bereiken van de WAO-leeftijd over activiteiten voor senioren, mogelijkheden voor vrijwilligerswerk zowel fysiek als **bestuurlijk**.